

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Leszek Bielecki

SSN Romuald Dalewski

w sprawie z odwołania Firmy Produkcyjno - Usługowej E. Sp. z o.o. Sp.k w S.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Jaśle
z udziałem K. S., D. M. i P. K.

o ustalenie ustawodawstwa i wydanie zaświadczenia A1,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 23 kwietnia 2024 r.,
skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie
z dnia 14 lipca 2022 r., sygn. akt III AUa 31/21,

**I. uchyla zaskarżony wyrok w pkt I w części dotyczącej decyzji
z 26 kwietnia 2019 r. (nr [...]) wydanej w stosunku do
ubezpieczonego D. M. oraz uchyla wyrok Sądu Okręgowego w
Krośnie z 10 listopada 2020 r. (sygn. IV U 651/19) w pkt II, znosi
postępowanie w tej części przed Sądem pierwszej i Sądem drugiej
instancji i sprawę przekazuje w tym zakresie Sądowi Okręgowemu
w Krośnie do ponownego rozpoznania,**

**II. uchyla zaskarżony wyrok w pozostałej części i sprawę
przekazuje Sądowi Apelacyjnemu w Rzeszowie do ponownego**

**rozpoznania oraz orzeczenia o kosztach postępowania
kasacyjnego.**

i

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Jaśle decyzjami: z 29 kwietnia 2019 r. (nr [...]) wydaną w stosunku do ubezpieczonego K. S., z 26 kwietnia 2019 r. (nr [...]) wydaną w stosunku do ubezpieczonego D. M., z 23 kwietnia 2019 r. (nr [...]) wydaną w stosunku do ubezpieczonego P. K., na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 2 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 300 z późn. zm.) oraz art. 11 ust. 3a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. UE. L. z 2004 r., Nr 166, str. 1 z późn. zm.) i art. 14 ust. 5b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. UE. L. z 2009 r., Nr 284, str. 1 z późn. zm.) w sprawie z wniosku płatnika F.sp. z o.o. i F.1 sp. z o.o. sp.k. o wydanie zaświadczenia A1, odpowiednio:

1. stwierdził, że K. S. nie podlega ustawodawstwu polskiemu od 9 stycznia 2018 r. do 30 października 2018 r. ze względu na podleganie ustawodawstwu niemieckiemu oraz odmówił wydania zaświadczenia A1 potwierdzającego, że w okresie od 9 stycznia 2018 r. do 30 października 2018 r. zastosowanie znajdzie ustawodawstwo polskie;

2. stwierdził, że D. M. nie podlega ustawodawstwu polskiemu od 1 sierpnia 2018 r. do 21 września 2018 r. ze względu na podleganie ustawodawstwu niemieckiemu oraz odmówił wydania zaświadczenia A1 potwierdzającego, że w okresie od 1 sierpnia 2018 r. do 21 września 2018 r. zastosowanie znajdzie ustawodawstwo polskie;

3. stwierdził, że P. K. nie podlega ustawodawstwu polskiemu od 1 marca 2018 r. do 16 lipca 2018 r. ze względu na podleganie ustawodawstwu niemieckiemu oraz odmówił wydania zaświadczenia A1 potwierdzającego, że w okresie od 1 marca 2018 r. do 16 lipca 2018 r. zastosowanie znajdzie ustawodawstwo polskie.

Następnie, po rozpoznaniu odwołań F. sp. z o.o. z siedzibą w S. i E. sp. z o.o. sp.k. z siedzibą w S., wyrokiem z 10 listopada 2020 r. (sygn. akt IV U 651/19), Sąd Okręgowy w Krośnie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżone decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Jaśle w ten sposób, że stwierdził, iż ubezpieczeni w spornych okresach podlegali ustawodawstwu polskiemu i zobowiązał organ rentowy do wydania zaświadczeń A1 potwierdzających, że w spornych okresach do ubezpieczonych ma zastosowanie ustawodawstwo polskie. Sąd Okręgowy ustalił, że wszyscy ubezpieczeni zostali zatrudnieni na podstawie umów zlecenia zawartych z E. sp. z o.o. sp.k. i F. sp. z o.o. wykonując na rzecz pierwszej spółki prace ślusarskie, a na rzecz drugiej prace elektryczne. Prace swoje wykonywali w siedzibie spółek w miejscowości S., gdzie mieli swoje stanowisko pracy. Pracowali oni również na budowie w Niemczech, a po jej zakończeniu podejmowali pracę w S.. Sąd I instancji uznał, że wszyscy ubezpieczeni objęci niniejszą sprawą w okresach wymienionych w spornych decyzjach wykonywali pracę zarówno w Niemczech jak i w siedzibie swoich pracodawców E. sp. z o.o. sp.k. oraz F. sp. z o.o. w Polsce. Wykonywali zatem pracę w dwóch Państwach Członkowskich, w tym w państwie, w którym mają miejsce zamieszkania i swoje centrum życiowe, a zarazem w państwie, w którym mają siedzibę ich pracodawcy. Podlegają zatem, zgodnie z przepisem art. 13 ust. 1 lit. b (ii) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, ustawodawstwu polskiemu.

Na skutek apelacji organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego w Krośnie z 10 listopada 2020 r., Sąd Apelacyjny w Rzeszowie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 14 lipca 2022 r. (sygn. akt III AUa 31/21), w punkcie I zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddalił odwołania, oraz w punkcie II wyroku zasądził od wnioskodawcy E. sp. z o.o. sp.k. w S. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń

Spółecznych Oddziału w Jaśle kwotę 420 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje. W uzasadnieniu wyroku Sąd II instancji wskazał, że apelacja organu rentowego jest uzasadniona i skutkowałą wydaniem orzeczenia reformatoryjnego, bowiem w sytuacji stanu faktycznego niniejszej sprawy Sąd odwoławczy zauważył, że użyte w art. 12 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z 29 kwietnia 2004 r. oraz w art. 14 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z 16 września 2009 r. sformułowanie "podlega ustawodawstwu państwa członkowskiego" oznacza podleganie przepisom tworzącym w danym państwie członkowskim system zabezpieczenia społecznego przez spełnianie kryteriów przewidzianych w tych przepisach do objęcia systemem zabezpieczenia społecznego. W konsekwencji dla uznania, że konkretna osoba podlega ustawodawstwu państwa członkowskiego w przedstawionym wyżej rozumieniu, konieczne jest przede wszystkim podleganie przez tę osobę ubezpieczeniu społecznemu na podstawie przepisów ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (np. z tytułu pracy świadczonej na podstawie stosunku pracy lub umowy cywilnoprawnej), co może się wiązać również z podleganiem np. ubezpieczeniu zdrowotnemu na podstawie przepisów ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Kontekst, w jakim ww. sformułowanie zostało użyte w art. 12 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z 29 kwietnia 2004 r. wskazuje wyraźnie, że przez uzupełnienie go słowem "nadal", określa on sytuację, w której osoba oddelegowana przez pracodawcę do innego państwa członkowskiego do wykonywania pracy w imieniu tego pracodawcy "nadal" będzie podlegać ustawodawstwu pierwszego państwa członkowskiego, a zatem jej status prawny nie ulegnie żadnej zmianie, co oznacza że będzie "nadal" podlegać szeroko pojmowanemu ubezpieczeniu społecznemu, analogicznie jak przed oddelegowaniem. Dlatego też tak samo musi być traktowany wynikający z art. 14 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z 16 września 2009 r. warunek podlegania przez tę osobę ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym siedzibę ma jej pracodawca, bezpośrednio przed rozpoczęciem zatrudnienia w celu oddelegowania jej do innego państwa członkowskiego. Użyte w tym przepisie sformułowanie "bezpośrednio przed

rozpoczęciem zatrudnienia podlega już ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym siedzibę ma jej pracodawca" należy zatem odnosić jedynie do takiej osoby, która przed zatrudnieniem w celu oddelegowania do innego państwa członkowskiego posiada tytuł do podlegania ubezpieczeniu. Jak wskazał Sąd Apelacyjny, w toku postępowania apelacyjnego organ rentowy przedstawił pismo procesowe wraz z decyzjami z 3 marca 2021 r., 8 marca 2021 r. i 9 marca 2021 r. uzupełniające zaskarżone w niniejszym postępowaniu decyzje z 26 kwietnia 2019 r. (D. M.), z 23 kwietnia 2019 r. (P. K.) oraz z 29 kwietnia 2019 r. (K. S.), zawierające ustalenia organu rentowego w aspekcie możliwości zastosowania do sytuacji ubezpieczonych normy art. 12 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z 29 kwietnia 2004 r. Wynika z nich, że E. sp. z o.o. w Polsce posiada biuro i kadry, w kraju odbywa się również rekrutacja pracowników i załatwianie wszystkich formalności związanych z zatrudnieniem. W przypadku, gdy dany pracownik był zatrudniony jednocześnie przez obie spółki, tj. E. sp. z o.o. sp.k. NIP: [...] oraz E. sp. z o.o. NIP: [...], to z wnioskami o wydanie zaświadczenia A1 występowała i czyni to nadal, wyłącznie spółka E. sp. z o.o. sp. k. NIP [...], której udziałowcami są P. D. oraz H. H., będący jednocześnie wspólnikiem dwóch spółek na terenie Niemiec, z którymi kontrakty w spornym czasie mają zawarte obie spółki F.. Druga spółka, E. sp. z o.o. NIP: [...], gdzie wspólnikami są te same ww. osoby, nie składała do O/ZUS wniosków o wydanie formularza A1, dla kierowanych do pracy za granicę pracowników, w przypadku, gdy pracownicy byli zatrudnieni jednocześnie przez obie ww. firmy. Tymczasem pracownicy, w tym P. K., K. S. i D. M. wykonywali pracę na rzecz obu spółek za granicą. Następnie, Sąd odwoławczy wskazał, że z ustaleń poczynionych na etapie postępowania drugoinstancyjnego obroty spółki E. sp. z o.o. sp.k. NIP: [...] w Polsce kształtowały się następująco: w 2015 r. - 0%, 2016 r. - 0%, 2017 r. - 0%, 2018 r. - 7,387%, zaś w 2019 r. - 10,143%. Natomiast obroty w Polsce spółki E. sp. z o.o. NIP: [...] w latach 2015-2017 wynosiły 0%, w roku 2018 wynosiły zaledwie 0,937%, a w roku 2019 - 3,993%. Z ustaleń tych wynika także, że pracownicy nie mieli rozeznania na rzecz której spółki wykonują pracę za granicą, a z dostarczanej przez spółkę F. sp. z o.o. sp.k. NIP: [...] dokumentacji wynika, iż pracownicy, w ciągu danej dniówki roboczej, tj. ośmiogodzinnego dnia pracy, część godzin pracy wykonywali pracę na rzecz jednego pracodawcy, a drugą część czasu pracy w ciągu

danego dnia poświęcali na rzecz drugiego pracodawcy, tj. firmy E. sp. z o.o. NIP: [...]. Zdaniem Sądu II instancji należy też odnotować, że organ rentowy skierował do niemieckiej instytucji zabezpieczenia społecznego pisma informujące o odmowie wydania formularzy A1 dla ubezpieczonych oraz zwrócił się do ww. instytucji o zajęcie stanowiska w przedmiocie ustalonego właściwego ustawodawstwa niemieckiego, mającego zastosowanie do ubezpieczonych w spornych okresach [pismo z 9 marca 2021 r. (znak [...]) pismo z 3 marca 2021 r. (znak [...]) oraz pismo z 8 marca 2021 r. (znak [...])]. Sąd Apelacyjny wskazał, że pracownicy obu spółek nie wykonywali realnie w Polsce zasadniczej pracy, a w stosunku do wnioskodawcy E. sp. z o.o. sp.k. nie da się przyjąć, że prowadzi znaczną część działalności na terytorium państwa członkowskiego, w którym ma siedzibę, czyli w Polsce. Tymczasem decydującym warunkiem dla zastosowania art. 12 ust. 1 rozporządzenia 883/2004 jest istnienie więzi między pracodawcą a państwem członkowskim, w którym ma on swoją siedzibę. Możliwość zaś delegowania pracowników ogranicza się wyłącznie do przedsiębiorstw, które normalnie prowadzą swą działalność na terytorium państwa członkowskiego, którego ustawodawstwu nadal podlega pracownik delegowany.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego złożył wnioskodawca E. sp. z o.o. sp.k. z siedzibą w Sulistrowej zaskarżając rozstrzygnięcie w całości, zarzucając:

1. w pierwszej kolejności naruszenie przepisów postępowania, tj.: art. 195 § 1 k.p.c. w zw. z art. 477¹¹ § 1 k.p.c. oraz art. 325 k.p.c., poprzez pominięcie E. sp. z o.o. z siedzibą w S. (KRS: [...], NIP: [...], REGON: [...]) jako strony postępowania, które toczyło się z odwołania F. sp. z o.o. od decyzji ZUS Oddziału w Jaśle (nr [...]) z 26 kwietnia 2019 r. w sprawie dotyczącej ubezpieczonego D. M., brak zawiadomienia F. sp. z o.o. o toczącym się postępowaniu w sprawie dotyczącej ubezpieczonego D. M. oraz zaniechanie wskazania F. sp. z o.o. jako strony postępowania w sentencji zaskarżonego wyroku, co w rezultacie doprowadziło do pozbawienia F. sp. z o.o. jako strony postępowania możliwości obrony swych praw i skutkowało nieważnością postępowania na podstawie art. 379 pkt 5 k.p.c.;

2. ponadto z ostrożności procesowej, w razie nieuwzględnienia zarzutu nieważności postępowania wskazanego w punkcie powyżej, niniejszą skargę kasacyjną skarżący oparł na następujących podstawach:

1. naruszenie prawa materialnego - art. 13 ust. 1 lit. b) (i) i (ii) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (dalej jako "rozporządzenie nr 883/2004"), poprzez jego bezpodstawne niezastosowanie i nieustalenie podlegania przez ubezpieczonych K. S., D. M. i P. K. ustawodawstwu polskiemu, pomimo że ustalony w niniejszej sprawie stan faktyczny w pełni przemawia za zastosowaniem tego przepisu, gdyż wszyscy ubezpieczeni normalnie wykonują pracę w co najmniej dwóch państwach członkowskich, mają miejsce zamieszkania w Polsce, a ponadto siedziba obydwu pracodawców (zleceńodawców) ubezpieczonych K. S. i P. K. oraz siedziba pracodawcy (zleceńodawcy) ubezpieczonego D. M. znajduje się wyłącznie w Polsce;

2. naruszenie prawa materialnego - art. 14 ust. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (dalej jako "rozporządzenie nr 987/2009"), poprzez jego bezpodstawne niezastosowanie i nieustalenie podlegania przez ubezpieczonych K. S., D. M. i P. K. ustawodawstwu polskiemu, pomimo że przepis ten powinien zostać zastosowany w ustalonym w niniejszej sprawie stanie faktycznym, gdyż wszyscy ubezpieczeni na zmianę wykonują kilka odrębnych prac w co najmniej dwóch państwach członkowskich dla tych samych pracodawców (zleceńodawców), przy czym siedziba obydwu pracodawców (zleceńodawców) ubezpieczonych K. S. i P. K. oraz siedziba pracodawcy (zleceńodawcy) ubezpieczonego D. M. znajduje się wyłącznie w Polsce;

3. naruszenie prawa materialnego - art. 11 ust. 3 lit. a) rozporządzenia nr 883/2004, poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że ubezpieczeni K. S., D. M. i P. K. w okresach wskazanych w zaskarżonych decyzjach ZUS nie podlegali ustawodawstwu polskiemu, podczas gdy zgodnie z ustalonym w niniejszej sprawie stanem faktycznym wszyscy ubezpieczeni na zmianę wykonują kilka odrębnych prac w co najmniej dwóch państwach członkowskich dla tych samych pracodawców

(zleceniodawców), przy czym siedziba obydwu pracodawców (zleceniodawców) ubezpieczonych K. S. i P. K. oraz siedziba pracodawcy (zleceniodawcy) ubezpieczonego D. M. znajduje się wyłącznie w Polsce, co sprawia, że zamiast art. 11 ust. 3 lit. a) rozporządzenia nr 883/2004 powinien zostać zastosowany art. 13 ust. 1 lit. b) (i) i (ii) rozporządzenia nr 883/2004;

4. naruszenie prawa materialnego - art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego bezpodstawne niezastosowanie, pomimo że ubezpieczeni K. S. i P. K. wykonują pracę na podstawie umowy zlecenia zawartej z wnioskodawcą, którego siedziba znajduje się w Polsce, a w związku z tym ww. ubezpieczeni podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym jako zleceniobiorcy zatrudnieni przez wnioskodawcę na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej;

5. naruszenie przepisów postępowania, które to uchybienie mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 327¹ § 1 pkt 2 k.p.c. oraz art. 387 § 2¹ pkt 2 k.p.c., poprzez zaniechanie wskazania przez Sąd Apelacyjny podstawy prawnej ustalenia nie podlegania przez ubezpieczonych K. S., D. M. i P. K. ustawodawstwu polskiemu, zaniechanie oceny kluczowych zarzutów apelacyjnych organu rentowego i ograniczenie się do omówienia art. 12 ust. 1 rozporządzenia nr 883/2004 oraz art. 14 ust. 1 i 2 rozporządzenia nr 987/2009, podczas gdy istotą sporu pomiędzy wnioskodawcą a organem rentowym nie jest podleganie przez ubezpieczonych dotychczasowemu ustawodawstwu polskiemu w razie ich delegowania do innego państwa członkowskiego (art. 12 ust. 1 rozporządzenia nr 883/2004), lecz ustalenie podlegania przez ubezpieczonych ustawodawstwu polskiemu w sytuacji, gdy ubezpieczeni wykonują pracę w co najmniej dwóch państwach członkowskich, a siedziba obydwu ich pracodawców (zleceniodawców) znajduje się w Polsce (art. 13 ust. 1 lit. b) (ii) rozporządzenia nr 883/2004). Sąd II instancji nie dokonał oceny poszczególnych zarzutów apelacyjnych ani nie przytoczył w uzasadnieniu wyroku art. 11 ust. 3 lit. a) rozporządzenia nr 883/2004, choć to właśnie ten przepis był zasadniczą podstawą apelacji organu rentowego i stąd wnioskodawca zakłada, iż zmieniając wyrok Sądu Okręgowego i oddalając odwołania wnioskodawcy od decyzji organu rentowego Sąd Apelacyjny zastosował art. 11 ust. 3 lit. a) rozporządzenia nr 883/2004, przy czym brak wskazania podstawy

prawnej rozstrzygnięcia Sądu II instancji niewątpliwie istotnie utrudnia merytoryczną ocenę tego orzeczenia;

6. naruszenie przepisów postępowania, które to uchybienie mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 373 § 1 k.p.c. w zw. z art. 368 § 2 k.p.c., poprzez ich niezastosowanie i przyjęcie do rozpoznania apelacji organu rentowego pomimo braku oznaczenia w tej apelacji wartości przedmiotu zaskarżenia, co w świetle uchwały Sądu Najwyższego siedmiu sędziów - zasady prawnej z 20 lipca 2016 r. (sygn. akt III UZP 2/16) stanowi wymóg formalny warunkujący nadanie biegu apelacji, zaś niedochowanie powyższego wymogu powinno skutkować zwrotem apelacji organowi rentowemu jako stronie reprezentowanej przez profesjonalnego pełnomocnika;

Biorą pod uwagę wyżej stawiane zarzuty, skarżący wniósł o:

1. na podstawie art. 398⁴ § 2 k.p.c. w zw. z art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c. przyjęcie niniejszej skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na nieważność postępowania, zaś z ostrożności procesowej, w razie nieuwzględnienia zarzutu nieważności postępowania, na podstawie art. 398⁴ § 2 k.p.c. w zw. z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przyjęcie niniejszej skargi kasacyjnej do rozpoznania, gdyż jest ona oczywiście uzasadniona;

2. uchylenie w całości zaskarżonego wyroku z 14 lipca 2022 r. (sygn. akt III AUa 31/21) Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia;

3. zasądzenie od organu rentowego na rzecz wnioskodawcy E. sp. z o.o. sp.k. zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, w razie jej przyjęcia – oddalenie oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wywiedziona w niniejszej sprawie okazała się uzasadniona.

Na wstępie należy przypomnieć, że zgodnie z art. 398¹³ §1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw, w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod rozagę nieważność postępowania. Sąd Najwyższy jest więc związany granicami zaskarżenia i granicami podstaw i nie może rozpoznać skargi poza zakres zaskarżenia wskazany przez skarżącego - nie może zaskarżonego wyroku poddać kontroli z punktu widzenia naruszeń innych przepisów niż wskazane w podstawach (por. wyrok Sądu Najwyższego z 25 maja 2018 r., I CSK 455/17, Legalis nr 1834484).

Jeżeli chodzi o zarzut naruszenia wskazanych przez skarżącego przepisów, tj.: art. 195 § 1 k.p.c. w zw. z art. 477¹¹ § 1 k.p.c. oraz art. 325 k.p.c., poprzez pominięcie E. sp. z o.o. z siedzibą w S. (KRS: [...] NIP: [...], REGON: [...]) jako strony postępowania – co miałoby doprowadzić do pozbawienia F. sp. z o.o., jako strony postępowania, możliwości obrony swych praw i skutkowało nieważnością postępowania na podstawie art. 379 pkt 5 k.p.c. to wskazać należy, że zarzut ten jest w pełni uzasadniony w przedmiocie decyzji organu rentowego z 26 kwietnia 2019 r. (nr 94/2019) wydanej w stosunku do ubezpieczonego D. M..

Z akt przedmiotowej sprawy jednoznacznie wynika, że wniosek o wydanie zaświadczenia A1 dla osoby wykonującej pracę najemną w dwóch lub więcej Państwach Członkowskich UE, EOG lub Szwajcarii, tj. pracownika D. M., złożyła E. sp. z o.o. z siedzibą w S. (NIP: [...]) Wniosek ten wpłynął do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Jaśle 30 sierpnia 2018 r. (k. 52-53 akt ubezpieczonego D. M.). Następnie, organ rentowy decyzją z 26 kwietnia 2019 r. (nr 94/2019), wydaną w sprawie wniosku płatnika E. sp. z o.o. z 30 sierpnia 2018 r. stwierdził, że D. M. nie podlega ustawodawstwu polskiemu w okresie od 1 sierpnia 2018 r. do 21 września 2019 r., ze względu na podleganie ustawodawstwu niemieckiemu i odmówił wydania zaświadczenia A1 za ww. okres. Warto zaznaczyć w tym miejscu, że z niewiadomych przyczyn organ rentowy zmienił nazwę płatnika z E. sp. z o.o. na E. sp. z o.o. Z dokumentów zgromadzonych w aktach ubezpieczonego wynika jednoznacznie, że decyzja ta została wydana w stosunku do F.sp. z o.o. Pismem z 4 czerwca 2019 r. odwołanie od decyzji (nr 94/2019) organu rentowego złożyła F. sp. z o.o. (k. 3-4 akt IV U 657/19). Odpowiedź na ww. odwołanie wniósł organ rentowy, wskazując w piśmie z 21 czerwca 2019 r., że płatnikiem składek jest F. sp. z o.o. (k. 5-7 akt IV U

657/19). Błąd w oznaczeniu strony postępowania zapoczątkowało zarządzenie z 28 czerwca 2019 r., w którym sędzia przewodnicząca określiła wnioskodawcę, którego należy wezwać na termin rozprawy jako E. sp. z o.o. sp.k. (k. 9-11 akt IV U 657/19). W protokole posiedzenia jawnego z 23 lipca 2019 r. Sąd Okręgowy w Krośnie postanowił wezwać wnioskodawcę do przedstawienia wszelkiej dokumentacji pracowniczej ubezpieczonego D. M. w zakresie zatrudnienia go w Polsce jak i za granicą (k. 14v akt IV U 657/19).

Pismem z 31 lipca 2019 r. F. sp. z o.o. z siedzibą w S., wykonując zobowiązanie Sądu, przekazała dokumenty pracownicze ubezpieczonego D. M. oraz informacje o przychodach u pobranych zaliczkach na podatek dochodowy ubezpieczonego i informację dot. danych adresowych pracowników biurowych wnioskodawcy (k. 17 akt IV U 657/19). Zarządzeniem z 23 sierpnia 2019 r. Sąd Okręgowy wezwał do stawienia na rozprawie w dniu 24 września 2019 r. wnioskodawcę – F. sp. z o.o. z siedzibą w S. Oraz E. sp. z o.o. sp.k. z siedzibą w S. – Prezesa tych spółek P. D. do osobistego stawienia (k. 18 akt IV U 657/19). W wykonaniu zarządzenia wezwania zostały wysłane m.in. do F. sp. z o.o. z siedzibą w S., E. sp. z o.o. sp.k. z siedzibą w S. oraz Prezesa tych spółek – P. D. za pośrednictwem E. sp. z o.o. sp.k. z siedzibą w S. (k. 19-21 akt IV U 657/19). Na dalszym etapie postępowania, w protokole z 24 września 2019 r., w jego komparycji jako wnioskodawcę wskazano E. sp. z o.o. sp.k. z siedzibą w S., natomiast w adnotacjach do protokołu wskazano, że za wnioskodawcę firmę E. sp. z o.o. z siedzibą w S. stawił się prezes P. D. (k. 34 akt IV U 657/19). W rezultacie, postanowieniem z 21 stycznia 2020 r. (sygn. akt IV U 657/19) Sąd Okręgowy w Krośnie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych postanowił połączyć wskazaną sprawę ze sprawą o sygn. akt IV U 651/19 - w celu ich dalszego rozpoznania pod wskazaną sygnaturą, ze względu na pozostawanie wymienionych spraw w związku i z uwagi na stwierdzenie, że mogłyby być objęte jednym odwołaniem (k. 16 akt. IV U 651/19, T. I). Sąd Najwyższy zwrócił też uwagę, że w wymienionym wyżej postanowieniu Sądu Okręgowego, wydanym do sprawy IV U 657/19 jako wnioskodawcę wskazano E. sp. z o.o. sp.k. (zamiast F. sp. z o.o.). Na dalszym etapie postępowanie przed Sądem Okręgowym prezes obydwu spółek P. D. był zawiadamiany i wzywany jako przedstawiciel E. sp. z o.o. sp.k., co uniemożliwiło

jednemu z wnioskodawców – F. sp. z o.o. występowanie przed Sądem i dochodzenie swoich praw. Zdaniem Sądu Najwyższego bez znaczenia jest fakt, że obydwie spółki F. sp. z o.o. i E. sp. z o.o. sp.k. miały tego samego prezesa w osobie P. D.. Zwrócić szczególną uwagę należy na fakt, że trzy decyzje ZUS O. w Jaśle wydane zostały z uwagi na wnioski dwóch odrębnych podmiotów, które współpracowały ze sobą, natomiast świadczyły inny zakres usług (o czym była mowa w części opisującej stan faktyczny sprawy). W konsekwencji, uniemożliwienie udziału jednemu z podmiotów, w stosunku do którego organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję (nr 94/2019), stanowi naruszenie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, których sygnalizację wskazuje skarżący w zarzucie z punktu I skargi kasacyjnej, co prowadzi do nieważności postępowania, o której mowa w art. 379 pkt 5 k.p.c., w stosunku do ubezpieczonego D. M. i wnioskodawcy F. sp. z o.o. w siedzibą w S.. W doktrynie wskazuje się, że jeśli postępowanie sądu dotknięte jest nieważnością, to jej istnienie powoduje konieczność uchylecia wyroku sądu pierwszej instancji oraz zniesienia postępowania w zakresie czynności podjętych przez sąd w warunkach nieważności postępowania, bez względu na merytoryczną trafność wydanego orzeczenia. Ustalenia faktyczne poczynione w warunkach nieważności i prawidłowość innych czynności procesowych przeprowadzonych w nieważnym postępowaniu są pozbawione znaczenia, gdyż wada, jaką zostało dotknięte postępowanie, wyłącza możliwość podejmowania jakichkolwiek rozważań na podstawie jego wyników (tak A. Partyk [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Art. 1–505*³⁹. Tom I, red. O. M. Piaskowska, Warszawa 2024, art. 379).

Jeżeli natomiast chodzi o dalsze zarzuty zawarte w skardze kasacyjnej to podkreślenia wymaga, że decyzje organu rentowego: z 29 kwietnia 2019 r. (nr 99/2019) w stosunku do ubezpieczonego K. S. i z 23 kwietnia 2019 r. (nr 88/2019) w stosunku do ubezpieczonego P. K., będące podstawą prowadzenia postępowania w niniejszej sprawie, oparte zostały na przepisach: art. 83 ust. 1 pkt 2 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 300 z późn. zm.) oraz art. 11 ust. 3a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. UE. L. z 2004 r., Nr 166, str. 1 z późn. zm.) i art. 14 ust. 5b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z 16

września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. UE. L. z 2009 r., Nr 284, str. 1 z późn. zm.). Przedmiot sprawy ujęty w decyzji organu rentowego, a zarazem wyznaczony przez nią zakres sporu, determinuje ramy dalszego postępowania prowadzonego przed sądami powszechnymi, na skutek zaskarżenia tej decyzji. Decyzja organu rentowego wyznacza bowiem w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej i tylko w tym zakresie podlega ona kontroli sądu, zarówno pod względem jej formalnej poprawności, jak i merytorycznej zasadności. W konsekwencji - przedmiot sporu sądowego musi mieścić się w zakresie przedmiotowym decyzji organu rentowego. Zgodnie z art. 11 ust. 3a powołanego wyżej rozporządzenia, osoba wykonująca w państwie członkowskim pracę najemną lub pracę na własny rachunek podlega ustawodawstwu tego państwa członkowskiego. Sąd I instancji, nie uzasadniając szerzej zajętego przez siebie stanowiska i nie dokonując w zasadzie żadnej analizy prawnej ustalonego przez siebie stanu faktycznego sprawy uznał, że ubezpieczeniu podlegają polskiemu ustawodawstwu na podstawie art. 13 ust. 1 lit. b (ii) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004. W takiej sytuacji Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, aby prawidłowo rozpoznać środek zaskarżenia, powinien ustosunkować się do wszystkich zarzutów zawartych w apelacji organu rentowego. A zarzuty te dotyczyły z jednej strony naruszenia przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy tj. art. 233 k.p.c., jak również naruszenia przepisów prawa materialnego tj.: art. 5 ust. 1 rozporządzenia nr 987/2009 z 16 września 2009 r. oraz art. 11 ust. 3 lit. a i art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia nr 883/2004 z 30 kwietnia 2004 r. Tymczasem Sąd odwoławczy, zmieniając zaskarżony wyrok poprzez oddalenie odwołania, dokonał szerokiej wykładni oraz analizy zastosowania w sprawie jedynie przepisu art. 12 ust. 1 rozporządzenia 883/2004 i art. 14 ust. 1 rozporządzenia nr 987/2009 – całkowicie pomijając i nie wyjaśniając przyczyn pominięcia i niezastosowania w sprawie zarzucanych w apelacji przepisów prawa materialnego (art. 11 ust. 3a powołanego wyżej rozporządzenia). Zgodnie z art. 378 § 1 k.p.c. na sądzie drugiej instancji spoczywa obowiązek ponownego rozpoznania sprawy w granicach apelacji, co oznacza nakaz wzięcia pod uwagę wszystkich zarzutów i wniosków podniesionych

w apelacji. Granice apelacji wyznaczają ramy, w których sąd drugiej instancji powinien rozpoznać sprawę na skutek jej wniesienia. Precyzują je sformułowane w apelacji zarzuty i wnioski, które określają zakres zaskarżenia, a w konsekwencji kognicję sądu apelacyjnego. Właściwe wykonanie przez sąd drugiej instancji obowiązku przewidzianego w powołanym przepisie powinno znaleźć odzwierciedlenie w uzasadnieniu orzeczenia wydanego w wyniku rozpoznanej apelacji. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że wprowadzenie nakazu ten nie oznacza konieczności odniesienia się do każdego argumentu prawnego i twierdzenia faktycznego przytoczonego przez skarżącego w związku z podniesionymi w apelacji zarzutami oraz wnioskami (zob. min. wyroki Sądu Najwyższego: z 5 listopada 2015 r., V CSK 13/15, LEX nr 1920186; z 13 października 2017 r., I CSK 46/17, LEX nr 2400308; z 5 października 2018 r., I CSK 608/17, LEX nr 2561619 i z 11 grudnia 2019 r., V CSK 417/18, LEX nr 2805052), jednakże ich rozpatrzenie - w świetle motywów rozstrzygnięcia wyłuszczonych z uwzględnieniem szczególnej regulacji zawartej w art. 387 § 2¹ k.p.c. - nie może budzić wątpliwości. Przytoczone w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku argumenty w żaden sposób nie odnoszą się do tych zarzutów, których ocena - jak tranie podniósł skarżący - niewątpliwie mogła mieć istotny wpływ na wynik sprawy (tak wyrok Sądu Najwyższego z 24 lutego 2023 r., II CSKP 983/22, Legalis nr 2928193). Zgodnie z brzmieniem art. 387 § 2¹ pkt 2 k.p.c. wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku sądu drugiej instancji powinno obejmować ocenę poszczególnych zarzutów apelacyjnych, a ocena poszczególnych zarzutów apelacyjnych powinna być nie tylko przeprowadzona przez sąd drugiej instancji, lecz także odpowiednio omówiona w uzasadnieniu wyroku sądu drugiej instancji – czego w niniejszej sprawie zabrakło (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 6 grudnia 2022 r., II CSKP 625/22, Legalis nr 2854300).

Jeżeli natomiast chodzi o podniesiony przez stronę skarżącą zarzut naruszenia przez Sąd II instancji art. 373 § 1 k.p.c. w zw. z art. 368 § 2 k.p.c. to podkreślić należy, że nie mógł on samodzielnie odnieść spodziewanego przez skarżącą skutku. Co prawda, w postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych nieuzupełnienie przez stronę w wyznaczonym terminie braku apelacji, polegającego na nieoznaczeniu wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawie o prawo

majątkowe, może stanowić podstawę jej odrzucenia. Jednakże nie zachodzi potrzeba uzupełnienia apelacji przez wskazanie wartości przedmiotu zaskarżenia, gdy wartość tę bez żadnych wątpliwości można oznaczyć na podstawie wskazanego w apelacji zakresu zaskarżenia orzeczenia sądu pierwszej instancji oraz niebudzącej wątpliwości wartości przedmiotu sprawy. Wymagania formalne apelacji, także wymóg wskazania wartości przedmiotu zaskarżenia, służą bowiem określeniu przedmiotu i zakresu zaskarżenia orzeczenia sądu pierwszej instancji i przepisy ich dotyczące nie mogą być wykładane ani stosowane z pominięciem tego celu (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 25 września 2019 r., II CZ 48/19). Brak określenia wartości przedmiotu zaskarżenia w wyznaczonym przez sąd terminie nie oznacza, że apelacja nie może otrzymać prawidłowego biegu. Artykuł 373 k.p.c. (i także art. 370 k.p.c.) należy odczytywać łącznie z art. 130 k.p.c., co prowadzi do wniosku, że odrzucenie apelacji z powodu nieuzupełnienia braków formalnych w wyznaczonym terminie dotyczy tylko takich braków, które uniemożliwiają nadanie apelacji prawidłowego biegu (postanowienie Sądu Najwyższego z 15 maja 2018 r., II UZ 12/18, LEX nr 2488699). Sąd II instancji powinien jednak zwrócić uwagę, że stosunek ubezpieczenia społecznego jest stosunkiem o charakterze majątkowym, gdyż konsekwencją jego istnienia jest obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie społeczne oraz prawo do świadczeń z tego ubezpieczenia dla osób uprawnionych (art. 1 i 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych). Taki charakter stosunku prawnego powoduje, że z mocy art. 368 § 2 k.p.c. wnoszący apelację od wyroku sądu pierwszej instancji ma ustawowy obowiązek oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia przy odpowiednim zastosowaniu art. 19 do 24 k.p.c. i 25 § 1 k.p.c. Z woli ustawodawcy brak oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia, jeżeli strona nie uzupełniła tego braku w wymaganym terminie, stanowi podstawę do odrzucenia apelacji zgodnie z art. 370 k.p.c. Zasada ta ma również zastosowanie w postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 kwietnia 2018 r., II UZ 7/18, LEX nr 2490638). Nadto, w sprawie o ustalenie istnienia bądź nieistnienia stosunku ubezpieczenia społecznego lub jego zakresu (o objęciu obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, o podleganie ubezpieczeniom społecznym), do niezbędnych kosztów procesu zalicza się wynagrodzenie

reprezentującego stronę radcy prawnego, biorąc za podstawę zasądzenia opłaty za jego czynności z tytułu zastępstwa prawnego stawki minimalne określone w § 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego - zasada prawna - z 20 lipca 2016 r. III UZP 2/16, OSNP 2017 nr 1, poz. 6, str. 45).

Z przyczyn opisanych już wyżej doszło także do naruszenia przez Sąd Apelacyjny wskazanych w skardze kasacyjnej przepisów prawa materialnego. Przypomnieć w tym miejscu należy, że przepis art. 11 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, statuuje generalną regułę podlegania jednemu ustawodawstwu, stanowiąc, że osoby do których stosuje się niniejsze rozporządzenie, podlegają ustawodawstwu tylko jednego państwa członkowskiego, a ustawodawstwo takie określane jest zgodnie z przepisami tytułu II. Podstawową zasadą wynikającą z rozporządzeń koordynacyjnych jest zatem podleganie ustawodawstwu jednego państwa członkowskiego i zasadniczo jest to ustawodawstwo państwa wykonywania pracy (według reguły *lex loci laboris*). Z zasady podlegania jednemu ustawodawstwu państwa członkowskiego wynika również bardzo istotna dyrektywa postępowania dla instytucji właściwych państw członkowskich oraz organów odwoławczych. Zarówno rozstrzygnięcie instytucji właściwej, jak i później organu odwoławczego, nie może doprowadzić ani do wyłączenia danej osoby z jakiegokolwiek ustawodawstwa dotyczącego zabezpieczenia społecznego, ani do objęcia jej więcej aniżeli jednym ustawodawstwem (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 kwietnia 2021 r., III USKP 49/21, OSNP 2022 Nr 2, poz. 18 i powołane tam orzecznictwo). Zatem rozporządzenie nr 883/2004 i przewidziane w nim przepisy, w zakresie ustalania ustawodawstwa właściwego, służą skutecznej realizacji praw pracowników migrujących, m.in. przez zapobieganie ewentualnym kolizjom ustawodawstw państw członkowskich w zakresie obowiązku ubezpieczenia.

Zgodnie z art. 11 ust. 3 lit. a rozporządzenia nr 883/2004, osoba wykonująca w Państwie Członkowskim pracę najemną lub pracę na własny rachunek, podlega

ustawodawstwu tego państwa członkowskiego. Od tej ogólnej zasady, eksponującej właściwość ustawodawstwa państwa wykonywania pracy najemnej lub pracy na własny rachunek, są wyjątki. Odstępstwo od zasady *lex loci laboris* przewiduje między innymi art. 12 cytowanego rozporządzenia. Przepis ten w ust. 2 mówi, że osoba, która normalnie wykonuje działalność jako osoba pracująca na własny rachunek w państwie członkowskim, a która udaje się, by wykonywać podobną działalność w innym państwie członkowskim, nadal podlega ustawodawstwu pierwszego państwa członkowskiego - pod warunkiem, że przewidywany czas takiej pracy nie przekracza 24 miesięcy.

Wyjątkiem jest także regulacja zawarta w art. 13 rozporządzenia, dotycząca przypadków wykonywania pracy w dwóch lub w kilku państwach członkowskich. Nie można jednak zapominać, że osoba, która wykonuje pracę o charakterze marginalnym w jednym państwie członkowskim i pracuje również w innym państwie członkowskim, nie może być uznawana za osobę normalnie wykonującą pracę w dwóch lub w kilku państwach członkowskich i w związku z tym nie jest objęta art. 13 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. W takim przypadku w celu ustalenia mającego zastosowanie ustawodawstwa osoba ta jest traktowana tak, jak osoba pracująca wyłącznie w jednym państwie członkowskim (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2022 r., I USK 47/22, Legalis nr 2931724).

Żeby dokonać właściwej oceny sytuacji konkretnej osoby, wykonującej pracę poza granicami kraju zamieszkania, należy udzielić odpowiedzi na kilka pytań: gdzie wykonywana była praca, kto był rzeczywistym (faktycznym) pracodawcą zatrudniającym pracownika, czy praca wykonywana była w jednym, czy też w większej liczbie państw, a także w jakim kraju dokonywane były zakupy związane z wykonywaną pracą (np. zakup materiałów), gdzie było wypłacane wynagrodzenie dla pracownika, gdzie były płacone podatki, itp. Dokonana w powyższy sposób ocena konkretnej sytuacji powinna mieć charakter całościowy, a zatem stanowić ogólny wniosek, wynikający z rozważenia wszystkich przyjętych kryteriów. Warunkiem prawidłowego zastosowania przepisów o koordynacji systemów ubezpieczenia społecznego pracowników wysyłanych i zatrudnionych za granicą jest bowiem

ustalenie faktycznego (rzeczywistego) pracodawcy tych pracowników i miejsca świadczenia przez nich pracy (w jednym lub dwóch państwach) – co dopiero pozwala na zastosowanie w sprawie właściwych przepisów, tj. art. 11, 12 lub 13 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego [(Dz. Urz. UE serii L 166 z dnia 30 kwietnia 2004 r. s. 1) – zob. także wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 10 lutego 2000 r., C-202/97, MoPr - ETS 2005 nr 3, str. 18, www.eur-lex.europa.eu, Legalis nr 70220; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 9 listopada 2000 r., C-404/98, www.eur-lex.europa.eu, Legalis nr 152877].

Pamiętać także należy, że zasadnicza rola w zakresie podejmowania decyzji o podleganiu ubezpieczeniu społecznemu w danym kraju przypada organom właściwym w krajach świadczenia pracy przez pracownika. Ich działania są decydujące w aspekcie potencjalnych sporów sądowych (por. uchwałę Sądu Najwyższego z 9 września 2020 r., III UZP 4/18, OSNP 2021 nr 4, poz. 41). Zarówno decyzje o podleganiu ubezpieczeniom społecznym w kraju, jak i decyzje w przedmiocie unieważnienia zaświadczeń A1, wydawane są w wyniku współpracy organów właściwych państw członkowskich. Ich ustalenia są na mocy przepisów rozporządzeń koordynacyjnych wiążące dla sądu ubezpieczeń społecznych (por. wyrok Sądu Najwyższego z 20 sierpnia 2020 r., III UK 411/18, OSNP 2021 nr 5, poz. 55; zob. też analizę orzeczeń TSUE: M.J. Zieliński, Zakres związania sądów państwa członkowskiego zaświadczeniem właściwym (E101 i A1) w razie stwierdzenia oszustwa - uwagi na tle orzeczeń TSUE w sprawach C-359/16, C-527/16, C-370/17 i 37/18 oraz C-17/19, część I w PZS 4/21; N. Potocka-Sionek, Nielegalne delegowanie pracowników tymczasowych do pracy w Niemczech a moc wiążąca formularza A1, PZS 10/2016). Zwrócić należy uwagę także chociażby na wyroki Sądu Najwyższego, w których Sąd Najwyższy dokonał szerszej analizy uregulowań prawnych, w tym m.in. wskazał, że decyzję organu rentowego o unieważnieniu zaświadczenia A1 powinno poprzedzać porozumienie z instytucją właściwą Państwa Członkowskiego, celem uniknięcia naruszenia zasady podlegania jednemu ustawodawstwu właściwemu (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 27 maja 2021 r., II USKP 46/21, LEX nr 3181432).

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Najwyższy, z mocy art. 386 § 2 w zw. z art. 398²¹ i art. 398¹⁵ § 1 k.p.c., orzekł jak w sentencji.

[SOP]

[ms]